Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 65 – ДПК

Днес, 16.09.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев

Заместник-председател: Маргарита Николова

Заместник-председател: Силвия Кърдрева

Член: Даниела Вътkова-Милушева

Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за публичните предприятия с вх. № 04-12-23/27.08.2026 г. по описа на Сметната палата с предложение относно наличието на корупционен риск, а именно:

По отношение на § 7 от законопроекта, с който в чл. 22 се създава нова ал. 4:

(4) Изпълнителният директор на публично предприятие, категоризирано като „голямо“ не е член на съвета на директорите, съответно на управителния съвет, като има право да участва в заседанията им само със съвещателен глас.“

По отношение на новата разпоредба на чл. 22, ал. 4 от ЗПП, която предвижда, че изпълнителния директор на големите предприятия не е член на съвета на директорите (СД) или управителния съвет (УС). Предложената разпоредба противоречи на Търговския закон, който урежда състава и правомощията на СД и УС на всички търговски дружества. Към него препращат и ЗПП и ППЗПП. ЗПП като специален закон не следва да въвежда правила за състава на част от търговските дружества, които не съответстват на общите правила за поведение, регламентирани в ТЗ за състава и правомощията на органа за управление на едно търговско дружество – чл. 241 и чл. 244 от ТЗ.

По отношение на § 9 от законопроекта, с който се създава Глава пета „а“ с чл. 24а - 24в, а именно:

(3) Извън случаите по ал. 1 и 2, договорът с изпълнителния директор на публичното предприятие се прекратява предсрочно и при наличие на някое от следните основания:

1. Превишаване на правомощия, изразяващо се в поемане на задължения или извършване на разпоредителни и други действия, за които е необходимо предварително решение и/или одобрение от компетентния орган в публичното предприятие.

2. Виновно неизпълнение, системно забавяне или неоснователен отказ за изпълнение на законосъобразни решения, взети от компетентния орган в публичното предприятие.

3. Установени по предвидения законов ред нарушения при разходването на средства, обективирани във влязъл в сила акт на компетентен орган.

4. Системно неизпълнение на задължението за предоставяне на информация, отчети и документация в нормативно установените срокове, както и виновното им просрочване, когато тези задължения произтичат от закон, подзаконов нормативен акт, устав на предприятието или акт на компетентен орган.

(4) Решението за предсрочно освобождаване и за прекратяване на договора за възлагане на управлението с изпълнителен директор на публично предприятие, категоризирано като „голямо“ се приема от съвета на директорите, съответно от управителния съвет, при условия, определени с Правилника за прилагане на закона.

Изложените аргументи по § 7 от законопроекта важат и по отношение на новите чл. 24в, ал. 3 и ал. 4 от ЗПП, които предвиждат СД или УС да прекратяват договор за управление на изпълнителен директор. Съгласно действащите разпоредби, предсрочното прекратяване на договор с член на СД, УС или НС се взема с решение на принципала, като орган на управление, изпълняващ функциите на общото събрание, като най-горестоящ орган. Предложените нови разпоредби не съответстват на чл. 241, ал. 2 от ТЗ за акционерните дружества и чл. 244, ал. 7, изр. последно от ТЗ за дружества с едностепенна система. Членовете на СД на всички дружества се избират от принципала, респ. Общото събрание.

Членове на УС и СД след като бъдат избрани за такива, избират измежду тях председател и изпълнителен директор, като договора се прекратява от органа, който е провел избора на членове на УС и СД, защото едно лице става изпълнителен директор или председател само ако е член на орган на управление.

Предложените нови разпоредби на чл. 24в, ал. 3 и 4 от законопроекта създават правна несигурност и въвеждат специален режим само при предсрочно прекратяване на договори за управление, с което се въвежда различно правно третиране на членовете на УС, СД и НС в зависимост от това дали са предсрочно освободени или не.

Предложение:

Да се ревизират предложените промени от вносителя по отношение на чл. 22, ал. 4 и чл. 24 ал. 3 и 4 от законопроекта.

След обсъждане на становището, на основание чл. 15, ал. 1, т. 1, чл. 46, т. 2, предл. първо и чл. 48, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, във връзка с § 3, ал. 4, и § 16, т. 4, б. „б“ и т. 14 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за публичните предприятия с изх. № 04-00-79/27.08.2026 г. по описа на Министерство на икономиката, инвестициите и индустрията с предложение относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател: ……п…… /Димитър Главчев/

Заместник-председател: ……п…… /Маргарита Николова/

Заместник-председател:: ……..……п……./Силвия Кърдрева/

Член: ……п…….. /Даниела Вътkова-Милушева/

Член: ……п……..……..……..... /Мария Илиева/